

Zn. SPR-5893/10-66

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů, odbor správních činností, jako příslušný správní orgán podle § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, § 2 odst. 2 a § 46 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, rozhodl dne 31. ledna 2011 takto:

Řízení proti Stanislavu Pencovi, nar. 28. února 1970, trvalým pobytem Staré Hradky 53, 507 23 Libáň, který se měl dopustit přestupku podle § 44 odst. 2 písm. e) a i) zákona č. 101/2000 Sb.

- I. v souvislosti s tím, že v době od července 2009 do zahájení tohoto správního řízení (tj. 20. října 2010) zpracovával a zveřejňoval osobní údaje řádově statisíců osob uvedených v tzv. Evidenci zájmových osob StB (EZO), kterou zveřejnil na webových stránkách www.svazky.cz, v rozsahu jméno, příjmení, datum a místo narození, státní příslušnost, datum zavedení, archivní číslo, archivující útvar a problematika, a to bez souhlasu subjektu údajů, čímž měl porušit povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., se podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích,

zastavuje,

neboť skutek, o němž se vede řízení, není přestupkem,

- II. a dále v souvislosti s tím, že toto zpracování neoznámil před jeho zahájením Úřadu pro ochranu osobních údajů, čímž měl porušit povinnost stanovenou v § 16 zákona č. 101/2000 Sb., se podle § 76 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb.

zastavuje,

neboť odpovědnost za přestupek zanikla.

Odůvodnění

Řízení o přestupcích Stanislava Pence č. j. SPR-5893/10 bylo zahájeno dne 20. října 2010 doručením oznámení o zahájení řízení. Podkladem pro zahájení řízení byly skutečnosti uvedené v kontrolních zjištěních Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) dle kontrolního protokolu zn. INSP4-5290/09-36.

Dle shora uvedeného kontrolního protokolu byla elektronická podoba Evidence zájmových osob StB (dále jen EZO) informačním systémem vedeným na počítači SMEP 4 pod systémem UNIX, a to jako řada textových souborů, které byly navzájem propojeny evidenčním číslem osoby (OECI). Na základě kontrolního protokolu je osobou odpovědnou za zveřejňovanou databázi na stránkách www.svazky.cz Stanislav Penc. Dále dle kontrolního protokolu, který vychází ze sdělení Archivu bezpečnostních složek (dále jen „ABS“), byla data exportována do textových souborů na CD nosič v podobě, v jaké ji zpracovalo Ministerstvo vnitra. Kontrolní protokol, resp. jeho podklady, obsahují sdělení ABS ze dne 24. února 2010 s informací, že databáze EZO, jakož i další elektronické databáze (informační systémy) převzaté v rámci konstituování ABS nejsou archiváliemi. Dále je v protokole konstatováno, že Stanislavem Pencem zveřejněná databáze EZO obsahuje i skupinu osob, které byly do databáze zavedeny až po 15. únoru 1990, což je doloženo na několika osobách (Andrej Arnautov, nar. 20. května 1953, zaveden do databáze 27. září 1990; Tomáš Sklenička, nar. 5. ledna 1970 v Trutnově, zaveden 31. října 1990; Ladislav Vandůrek, nar. 1. června 1944 v Praze, zaveden 24. října 1990; Lajos Taba, nar. 16. května 1950 v Maďarsku, zaveden 27. prosince 1990; Vilém Prečan, nar. 9. ledna 1933, zaveden 26. října 1990).

K předmětu přestupkového řízení se Stanislav Penc opakovaně vyjádřil; při ústním jednání dne 5. listopadu 2010 uvedl, že se skutku, které je předmětem řízení nemohl dopustit, jelikož osobní údaje nezpracovával, pouze zveřejnil archiválii, která je zaregistrována v Národním archivu v databázi PEVA jako součást národního archivního dědictví. Dále uvedl, že během vyřizování námitek proti kontrolnímu protokolu předal do spisu informaci o fondu evidence zájmových osob (potvrzení Národního archivu), ze kterého vyplývá, že je tento materiál archiválií. Stanislav Penc dále uvedl, že stránky ABS obsahují informace v obdobném rozsahu jako databáze EZO; na stránkách www.svazky.cz a stránkách ABS bylo ověřeno k osobě Stanislava Pence, že informace o jeho evidenci je shodná. Dále Stanislav Penc uvedl, že za celou dobu řízení s Úřadem nebyla podána jiná stížnost než čtyři původní, na Úřad se neobrátila jiná státní instituce (např. senátní komise pro ochranu soukromí, zpravodajské služby, ministerstvo vnitra, ministerstvo obrany, apod.) s podnětem k řízení v této věci. Žádný z uvedených občanů v databázi EZO na něj za tuto aktivitu nepodal trestní oznámení, ani nebyl zahájen žádný občanskoprávní spor.

Při nahlédnutí do spisu dne 1. prosince 2010 Stanislav Penc odkázal na evidenční list NAD 235 archivního souboru „Evidence zájmových osob MV“, stav ke dni 24. dubna 2009, a na tematický popis elektronického systému výpočetní techniky, technologie zpracování, to vše na stránkách www.svazky.cz.

Dne 22. prosince 2010 se Stanislav Penc vyjádřil k předmětu řízení ústně do protokolu, kdy předložil dokument, který obsahuje dohodu Ústavu pro studium

totalitních režimů (dále jen „ÚSTR“) a ABS o společném užívání elektronických evidencí, včetně digitálních evidencí. V dohodě se k databázi EZO uvádí, že šlo o předání 315 DVD nosičů (digitální kopie evidenčních pomůcek) a v příloze č. 1 je výpis, co databáze EZO obsahuje. Tento počítačový výstup není totožný už jen podle názvů a velikostí souborů s tím, co ABS předložil správnímu orgánu v tomto řízení. Dále požádal o zařazení do spisu výroční zprávy ABS a ÚSTR za rok 2009, konkrétně stránek 76 a 77, které pojednávají o zabezpečení přístupu k dokumentům a o právním prostředí při zveřejňování materiálů z činnosti StB. Ve výroční zprávě je totiž uvedeno, že většina takových materiálů se badatelům zpřístupňuje na základě archivního zákona, jen omezená část podle zákona o zpřístupnění svazků StB, tedy materiály z činnosti StB nemají ochranu osobních údajů takovou jako jiné materiály uváděné v archivním zákoně.

Ve výroční zprávě ÚSTR je uvedeno, že „zpřístupňování písemností uložených v Archivu bezpečnostních složek se řídí zejména zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu č. 645/2004 Sb., a dále zákonem č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů. Pouze malá část materiálů musí být předkládána nikoliv dle zákona č. 499/2004 Sb., nýbrž podle zákona č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činností bývalé Státní bezpečnosti. Zákon č. 499/2004 Sb. byl prvním zákonem vůbec, který umožnil široké veřejnosti přístup k materiálům bývalé Státní bezpečnosti. Stanovil totiž, že na tyto materiály se nevztahuje zásada, dle které jsou k nahlížení v archivech přístupné jen archiválie starší třiceti let. Zároveň stanovil, že v tomto případě platí rovněž výjimka z omezení přístupu k archiváliím obsahujícím citlivé osobní údaje. Zákon č. 181/2007 Sb. pak tyto zásady rozšířil na písemnosti všech bezpečnostních složek, tedy například Veřejné bezpečnosti, Pohraniční stráž atd. V praxi to znamená, že kdokoliv může požádat o zpřístupnění jakéhokoliv materiálu uloženého v Archivu – bez ohledu na to, zda je v nějakém vztahu k osobě, o jejíž materiály žádá. Tato míra zpřístupnění je tak patrně nejliberálnější ze všech zemí bývalého komunistického bloku. V podstatě jediné omezení zpřístupnění může u některých materiálů znamenat § 15 zákona č. 181/2007 Sb., stanovující, že Archiv může odepřít nahlížení do archiválií a poskytování kopií, opisů a výpisů z nich, u nichž byl zrušen stupeň utajení, pokud obsahují informace i nadále důležité pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky.“

Při nahlédnutí do spisu dne 10. ledna 2011 Stanislav Penc správnímu orgánu předložil dopis Vojenského zpravodajství ze dne 17. května 2010 adresovaný řediteli ÚSTR, který hovoří o nezodpovědném zveřejnění záznamů zpravodajské služby; dopis uvedl proto, aby upozornil na postup jedné ze zpravodajských služeb při zveřejnění materiálů vojenského zpravodajství po roce 1990 a upozornil na to, že v případě zveřejněné databáze EZO k ničemu takovému nedošlo. Není možné, aby zpravodajská služba o této archiválii nevěděla, a na základě toho lze konstatovat, že žádné údaje týkající se období po roce 1990 v databázi EZO nenašla. To, že v záznamech na stránkách www.svazky.cz se u některých údajů objevuje datum po 1. lednu 1990 je z důvodu archivní manipulace s těmito daty, nikoliv z důvodu zapsání nových osob do této databáze. Dále Stanislav Penc upozornil správní orgán na § 20 zákona č. 200/1990 Sb., tedy na otázku promlčení přestupku. Jak plyne ze spisu, byly anonymní stížnosti a stížnost paní Karly Kubíkové dne 28. července 2009

postoupeny ke kontrole. Dne 6. ledna 2010 byla proti němu jako proti konkrétní osobě zahájena kontrola. Z toho podle Stanislava Pence vyplývá, že není možné jej v této věci sankcionovat.

Stanislav Penc při shora uvedených vyjádřeních uvedl dále skutečnosti a svoje názory týkající se ABS, ale i ÚSTR či přímo Úřadu. Všechna tato jeho tvrzení a názory považuje správní orgán pro toto přestupkové řízení za irelevantní, a proto se jimi dále nezabýval, a ani je výše neuvádí.

Správní orgán dne 13. října 2010, tj. ještě před zahájením řízení o přestupku, ověřil, že na webových stránkách www.svazky.cz je vyhledávání v databázi EZO funkční, tj. že nadále dochází ke zpracování osobních údajů.

Dále správní orgán požádal o poskytnutí součinnosti ABS, a to jednak o poskytnutí kopie databáze EZO v elektronické podobě, kterou správní orgán obdržel dne 3. prosince 2010, a dále o odpověď na některé otázky. ABS uvedlo k poskytnuté databázi EZO, že původní fungovala v tzv. systému WYSE. ABS má k dispozici původní zdrojová data databáze EZO, která mu byla předána z Ministerstva vnitra. Dále ABS k dotazu správního orgánu, kolik osob lze považovat za osoby evidované jako spolupracovníci StB nebo spolupracovníci HS VKR SNB (III. správa), spolupracovníci odboru vnitřní ochrany Sboru nápravné výchovy a za příslušníky bezpečnostních složek (tj. složek podle § 3 písm. g) zákona č. 140/1996 Sb.) sdělilo, že současný stav poznání neumožňuje zjistit přesné počty a jakákoliv čísla by byla velmi hrubým odhadem. K dotazu, zda všechny tyto osoby byly zařazeny do databáze EZO, a pokud ne, kolik osob zařazeno nebylo, ABS uvedlo, že v žádném případě nebyly všechny osoby zařazeny do databáze EZO. Počty však zřejmě nebude nikdy možné zjistit. Lze ale odpovědět tak, že příslušníci bezpečnostních složek nebyli do EZO jako samostatné položky zařazováni nikdy, spolupracovníci OVO nebyli do EZO zařazeni vůbec, spolupracovníci III. správy a jejich předchůdců byli zařazeni v blíže nezjištěném počtu, spolupracovníci I. správy v nízkém počtu a spolupracovníci všech ostatních kontrarozvědných správ (vyjma IV. a většinou i VI. správy) byli zařazeni do EZO pouze tehdy, pokud během sestavování a trvání EZO existoval jejich svazek nebo archivní svazek; počet opět nelze určit ani odhadem. K dotazu, kolik z výše uvedených spolupracovníků a příslušníků evidovaných v EZO bylo zveřejněno na webových stránkách ABS prostřednictvím vyhledávání v archivních pomůckách, ABS sdělilo, že to u něj nelze dostupnými prostředky stanovit, jelikož vyhledávání v archivních pomůckách spravuje ÚSTR.

K doplňující žádosti o součinnost sdělilo ABS dne 30. prosince 2010 k dotazu, zda databáze EZO zahrnuje také osoby, které nelze považovat za spolupracovníky III. správy a jejich předchůdců, I. správy a ostatních kontrarozvědných zpráv, o jaké osoby se jedná a jejich počet (lze-li jej určit), že databáze EZO obsahuje i osoby, které nelze považovat za spolupracovníky jakéhokoliv útvaru bývalé StB. To vyplývá z toho, že se jedná o tzv. zájmové osoby, u kterých v databázi EZO není rozlišen důvod tohoto zájmu. Budou to například osoby, k nimž byly vedeny svazky kontrarozvědného rozpracování či vyšetřovací spisy, dále například osoby prověřované pro styk se státním tajemstvím a osoby, které se nacházejí v objektových svazcích. EZO většinou neobsahuje údaj o druhu svazku, a tak jakékoliv údaje by mohly být zavádějící, současný stav poznání neumožňuje jakékoliv přesnější počty určit. K dotazu, zda svazky týkající se těchto dalších osob

ABS považuje za svazky s osobními údaji případně za osobní svazky, sdělilo, že určitou část svazků týkajících se těchto osob lze považovat za svazky s osobními údaji nebo za osobní svazky dle definice použité v zákoně č. 140/1996 Sb. Tato definice je však uplatňována výhradně v malém množství případů, kdy jsou archiválie zpřístupňovány podle tohoto zákona. Na dotaz, zda svazky, které ve spojení s konkrétní osobou jsou součástí EZO, jsou všechny přístupné veřejnosti na základě zákona č. 140/1996 Sb., a pokud nejsou, tak o jaký druh svazků, osob a důvodů se jedná, ABS sdělilo, že databáze EZO může obsahovat pouze evidenční údaje ke svazkům, které jsou v ABS uloženy, tedy buď archivní nebo registrační číslo příslušného svazku. Mezi zákonem č. 140/1996 Sb. a databází EZO není žádná přímá vazba ani souvislost. Zákon č. 140/1996 Sb. byl dle ABS z hlediska předkládání archiválií bývalé StB zásadně překonán zákonem č. 499/2004 Sb. ABS je povinno zpřístupnit svazky podle zákona č. 140/1996 Sb. pouze pokud se na ně nevztahuje ustanovení § 82 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb., což se v praxi týká mizivého počtu žádostí. Je samozřejmě na občanovi, aby si zvolil, podle které ze dvou možných norem (zákon č. 140/1996 Sb. nebo zákon č. 499/2004 Sb.) si předmětné materiály vyžádá, ale ABS musí v souladu s legislativou a dostupnými judikáty postupovat tak, aby v případě, že občan tak explicitně neučiní, aplikoval postupu, které je pro něj výhodnější, což je u naprosté většiny badatelských žádostí postup dle zákona č. 499/2004 Sb. Dále ABS uvedlo, že zpřístupnění svazků je procesem, který se v žádném případě neváže pouze na EZO, ba dokonce i kdyby EZO neexistovalo, zpřístupňování by probíhalo v souladu s platnou legislativou. Občan má naprostou volnost v tom, jaké zadání ve své badatelské žádosti uvede, tedy zda bude požadovat zpřístupnění všech materiálů k osobě, jejíž údaje sdělí, aniž by o těchto materiálech předem věděl (tedy je nutno provést archivní rešerši), nebo zda si vyžádá přímo konkrétní svazky, jejichž signatura (v praxi též „archivní číslo“) je mu známo, lhostejno jakým způsobem ji získal. EZO přitom plní funkci pouze jednoho ze zdrojů pro rešerši, a to aniž by uvádělo, zda je svazek s příslušnými evidenčními údaji dochován či nikoliv. Jediným důvodem k odepření nahlížení může být tedy faktická neexistence svazku, případně aplikace § 15 zákona č. 181/2007 Sb. ABS dále k dotazu správního orgánu, zda v případě žádosti podle § 5 písm. a) a b) zákona č. 140/1996 Sb. se za zachovaný informační systém svazků vzniklých činnostmi Státní bezpečnosti považuje i databáze EZO, tj. zda ve vztahu ke všem osobám a svazkům evidovaným v EZO bude na žádost poskytnuta kladná odpověď o evidenci požadovaného svazku, sdělilo, že uvedený pojem se vyskytuje pouze v příslušné legislativě a postrádá definici; z toho důvodu nelze jednoznačně říci, zda databáze EZO tomuto pojmu odpovídá či nikoliv. ABS dále odkázalo na svůj výše uvedený názor o vztahu zákona č. 140/1996 Sb. a zákona č. 499/2004 Sb. Průnik mezi množinou nezpřístupňovaných materiálů a sadou osob zavedených do EZO není znám, ani není účelné a smysluplné jej stanovovat.

Správní orgán dále dne 19. ledna 2011 pořídil záznam z vyhledávání v Archivních fondech a sbírkách ČR (dostupné na stránkách <http://aplikace.mvcr.cz/archivni-fondy-cr/Default.aspx>), ze kterého vyplývá, že Evidence zájmových osob MV (1958 - 1990) je archiválií uloženou v ABS, archivní soubor je částečně přístupný pro nahlížení, jeho původcem je Statisticko-evidenční odbor FMV a jeho předchůdci, evidenční útvary krajských správ SNB a jejich předchůdci. K popisu databáze EZO se zde uvádí, že „Původní databáze EZO (evidence zájmových osob) má podobu manuální kartotéky (890 000 abecedně řazených karet) a počátky jejího vzniku spadají do roku 1958. Zahrnuje: a) evidenční a blokační karty osob, které byly

předmětem zájmu kontrarozvědných útvaru StB (na rozdíl od protokolu tedy obsahuje např. i osoby stýkající se s registrovanými tajnými spolupracovníky či osobami, které byly předmětem kontrarozvědného rozpracování, příp. rovněž podchycuje další tzv. státobezpečně zajímavé osoby, např. pracovníky zastupitelských úřadů), b) evidenční karty tzv. určených osob (zejm. osoby prověřované pro styk se stáním tajemstvím), c) karty osob vyšetřovaných a odsouzených, d) odkazové karty. Kartotéka plnila zejména funkci informační (odkazy na zdroje informací k zájmovým osobám) a koordinační (vnitřní koordinace mezi jednotlivými útvary StB). Elektronická databáze EZO (viz dále server WYSE) byla vytvořena na základě "Koncepce zavádění a využívání výpočetní techniky ve FMV, SNB, PS a vojskách MV" z června 1986, úvodní projekt byl schválen v březnu následujícího roku a do provozu byl uveden počátkem let devadesátých. Zahrnuje v sobě jak klasickou databázi EZO (základ tvoří data přepsaná z karet manuální kartotéky), tak navazující tzv. databázi CRS (centrální registr svazků; tj. svazky "živé" na přelomu 80. a 90. let minulého století), která obsahuje statisticky zpracované údaje o registraci a vedení svazku u centrálních i krajských útvaru kontrarozvědky, vč. doplňujících informací (např. tzv. problematika, k níž byl svazek veden, jméno operativního pracovníka atp.); tato databáze plnila funkci statistickou, koordinační a kontrolní. Poznámka: Tyto dvě původní elektronické databáze, resp. server WYSE, byly v 90. letech doplněny a) dodatkovou databází tzv. poslaneckou (spolupracovníci StB), vytvořenou na základě údajů obsažených v informačních systémech EZO a CRS, b) tzv. systémem RAP, který vznikl na základě pokynu ředitele odboru archivní a spisové služby MV ČR Mgr. Jana Frolíka v souvislosti s naplňováním zákona č. 140/1996 Sb. a jeho základ tvoří údaje přepsané z dochovaných registračních a archivních protokolů bývalé StB. V souvislosti s přebíráním archiválií a jejich zařazováním do fondu probíhala až do konce roku 2007 průběžná aktualizace dat, obsažených v systému WYSE. Neoddělitelnou součástí databáze EZO je její technické řešení, které sestává z dnes již vzácně se vyskytující výpočetní techniky dokládající tehdejší stupeň poznání a zároveň záměr využití tehdy nejlepší dostupné technologie ze strany státu. Server WYSE Series 7000i je starší stroj třídy PC 1486,32 MB RAM, 6 SCSI disků v kapacitě okolo 1 GB/disk. Stroj je vybaven síťovou kartou ethernet 10 Mbit/s s připojením BNC, páskovou zálohovací jednotkou QIC (max. 525 MB/pásku) a floppy disketovou mechanikou. Jako konzole slouží přímo připojený terminál WYSE 120, další terminály stejného typu jsou zapojeny v objektu pomocí strukturované kabeláže a terminálového koncentrátoru. Dále je připojena tiskárna. Terminály HW podporují znakovou sadu češtiny. Operační systém je Unix System V/386, verze 3.2.1A, zřejmě kompletní instalace. Databázový server je Informix Turbo 4.00 s úložištěm dat na diskových oddílech. Součástí instalace je ISQL formulářové rozhraní a 4GL vývojové prostředí pro tvorbu DB aplikací, z velké části lokalizováno do češtiny. Data (pokud je diakritika použita) jsou uložena v kódování PC Latin 2 (codepage 852, "DOS Latin 2)."

Správní orgán dále porovnal záznamy k osobám Andrej Arnautov, Tomáš Sklenička, Ladislav Vandůrek, Lajos Taba a Vilém Prečan (uvedené v kontrolním protokole jako osoby zavedené po 15. únoru 1990) se záznamy v elektronické verzi databáze EZO předložené na výzvu správního orgánu ABS. V této souvislosti zjistil, že v databázi EZO pocházející z ABS, resp. v poskytnutých souborech, je u osoby Andreje Arnautova dohledatelné (alespoň pro správní orgán na základě tzv. OEI, tj. evidenčního čísla osoby) datum zavedení osoby dne 15. března 1985 (dále lze dohledat datum zavedení svazku k této osobě dne 15. března 1989); k ostatním

shora uvedeným osobám správní orgán dohledal na základě OECl jako jejich datum zavedení osoby shodný údaj, jaký je uváděn v kontrolním protokolu a na stránkách www.svazky.cz (tj. 31. října 1990, 24. října 1990, 27. prosince 1990, 26. října 1990). Současně správní orgán z databáze poskytnuté ABS zjistil, že obsahuje cca 11 300 záznamů osob, u kterých je datum evidence po 15. únoru 1990, jako nejpozdější relevantní datum evidence správní orgán dohledal 27. září 1991 (lze dohledat i datum 8. srpna 2002, ale to je s vysokou pravděpodobností důsledkem pozdějších zásahů, které s tvorbou databáze EZO nemají nic společného). Tato zjištění odpovídají tematickému popisu databáze jako archiválie.

Na základě shora uvedené skutečnosti považuje správní orgán databázi EZO Stanislava Pence za shodnou s původní databází, resp. osobní údaje v ní obsažené za totožné.

Podle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. je osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Podle § 4 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb. je subjektem údajů fyzická osoba. Podle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. je zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky (zejména shromažďování, ukládání, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání atd.). Podle § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. je správcem každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování osobních údajů a odpovídá za něj.

Na základě shora uvedených definičních ustanovení má správní orgán za prokázané, že informace zahrnuté v EZO, které se týkají fyzických osob (tj. dosud žijících osob), jsou osobními údaji. Stanislav Penc tyto osobní údaje zpracovává, neboť je uchovává, třídí a zpřístupňuje (zveřejňuje, šíří), a to jako správce osobních údajů, neboť získal databázi EZO, utřídil ji a rozhodl o jejím zveřejnění.

Podle § 3 odst. 6 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb. se povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 a § 11 a 12 zákona č. 101/2000 Sb. nepoužijí na zpracování osobních údajů nezbytných pro plnění povinností správce stanovených zvláštními zákony pro zajištění činností spojených se zpřístupněním svazků bývalé Státní bezpečnosti. V první řadě je tedy zřejmé, že povinnosti dle § 5 odst. 2 a § 16 nejsou do této výjimky zahrnuty. Dále z uvedeného ustanovení vyplývá, že zajištění činností spojených se zpřístupněním svazků bývalé Státní bezpečnosti musí být uloženo zvláštním zákonem, kterým je především zákon č. 140/1996 Sb., a který ukládá zpřístupňovat svazky ABS a nikoliv komukoliv, teda ani Stanislavu Pencovi. Shora uvedené ustanovení se proto v dané věci nepoužije.

Podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. je správce oprávněn zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektů údajů, bez tohoto souhlasu je může zpracovávat v případech uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb. Je naprosto zřejmé, že Stanislav Penc souhlasu všech zveřejněných subjektů údajů (osob) nemá, a ačkoliv jej k jejich předložení správní orgán přímo nevyžýval, rozumně předpokládá, že by je předložil sám. Zbývá tedy posoudit, zda se na zpracování nevztahuje některá z výjimek dle § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb. lze bez souhlasu subjektů údajů zpracovávat osobní údaje, jedná-li se o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem. Tím však není dotčeno právo na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů. Podle § 4 písm. l) zákona č. 101/2000 Sb. je zveřejněným osobním údajem osobní údaj zpřístupněný zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu.

Správní orgán se tedy dále zabýval otázkou, zda osobní údaje, které jsou součástí EZO a které Stanislav Penc zveřejnil, lze považovat za oprávněně zveřejněné osobní údaje. V tomto případě vycházel správní orgán z následujících východisek.

Podle § 2 písm. e) zákona č. 499/2004 Sb. je archiválií takový dokument, který byl ze zákonem uznaných důvodů vybrán a vzat do evidence. Dokumentem je podle § 2 písm. d) zákona č. 499/2004 Sb. každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální. Podle § 16 odst. 1 a 2 zákona č. 499/2004 Sb. jsou po provedení výběru dokumenty vzaty do evidence archiválií; archiválie, které jsou evidovány na území České republiky, tvoří Národní archivní dědictví (základní jednotkou evidence je archivní fond, archivní sbírka nebo jejich část nebo jednotlivá archiválie).

Správní orgán považuje databázi EZO ve smyslu shora uvedených právních norem za archiválii, což vyplývá jednak z evidenčního listu Národního archivního dědictví (NAD) č. 235, který doložil Stanislav Penc, tak z výpisu z Evidence archivních fondů a sbírek spravované Ministerstvem vnitra.

Zpřístupňování archiválií upravuje § 37 a násl. zákona č. 499/2004 Sb. Tak především, podle § 37 odst. 1 tohoto zákona jsou k nahlížení v archivech přístupné jen archiválie starší třiceti let a všechny zveřejněné archiválie. Ustanovení § 37 odst. 2 a 3 zákona č. 499/2004 Sb. poté upravují postup v případě, kdy archiválie obsahují osobní, nebo citlivé údaje. Současně se ovšem podle § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb. tato omezení nevztahují na archiválie vzniklé před 1. lednem 1990 z činnosti bezpečnostních složek podle zákona o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek (zákon č. 181/2007 Sb.), jinými slovy na archiválie vzniklé z činnosti Federálního ministerstva vnitra, Ministerstva vnitra České socialistické republiky s výjimkou útvarů vykonávajících výhradně civilně-správní činnost, Sboru národní bezpečnosti s výjimkou útvarů vykonávajících funkce státních archivů, Sboru nápravné výchovy, Pohraniční stráže, vojsk Ministerstva vnitra, zpravodajské správy Generálního štábu Československé lidové armády, odboru vnitřní ochrany Sboru nápravné výchovy Ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky a jejich předchůdců v období komunistické totalitní moci [viz. § 2 písm. c) zákona č. 181/2007 Sb.].

Současně je ovšem třeba konstatovat, že zpřístupňování dokumentů pocházejících z činnosti bývalé státní bezpečnosti není upraveno pouze v zákoně č. 499/2004 Sb., ale také v zákoně č. 140/1996 Sb. Tyto dva zákony, resp. především jejich jednotlivá ustanovení, přitom nestojí vedle sebe, jak se domnívá a ve svých vyjádřeních uvádí ABS, ale jsou ve vzájemném vztahu speciality a obecnosti (lex specialis derogat lex generali). Ačkoliv to není pro toto správní řízení zásadní, správní orgán na okraj

uvádí, že při zpřístupňování každého dokumentu pocházejícího z činnosti orgánů bývalého režimu, je třeba nejprve posoudit, zda se jedná o archiválii nebo nikoliv (pokud ne, poté je možný postup pouze podle zákona č. 140/1996 Sb.); pokud se jedná o archiválii, je třeba zjistit, zda pochází z činnosti bývalé Státní bezpečnosti nebo bezpečnostní složky tak jak jsou definovány v § 3 písm. g) a h) zákona č. 140/1996 Sb. a zda se na její zpřístupňování vztahují §§ 4 až 6 zákona č. 140/1996 Sb. Pokud ano, je postup podle zákona č. 140/1996 Sb. jediný přípustný, na základě kterého lze dokument zpřístupnit, neboť uvedená ustanovení jsou zvláštní právní úpravou k obecné právní úpravě v § 37 a násl. zákona č. 499/2004 Sb. Pokud dokument na základě těchto ustanovení zpřístupnit nelze, vztahuje se na něj obecná právní úprava v zákoně č. 499/2004 Sb., tedy pochází-li archiválie z činnosti bezpečnostních složek uvedených v § 2 písm. c) zákona č. 181/2007 Sb. a vznikla před 1. lednem 1990, je její přístupnost v zásadě neomezená, v opačném případě je třeba dodržet podmínky stanovené § 37 odst. 1 až 3 zákona č. 499/2004 Sb. (samozřejmě s přihlédnutím k § 37 odst. 10 zákona č. 499/2004 Sb.).

Na základě shora nastíněného právního základu a s přihlédnutím k vyjádření ABS tedy správní orgán dospěl k závěru, že databáze EZO není svazkem ani dokumentem ve smyslu § 3 písm. a) až f) zákona č. 140/1996 Sb., o jehož zpřístupnění by bylo možné požádat v souladu s § 8 zákona č. 140/1996 Sb., tedy který by bylo ABS povinno zpřístupnit na základě §§ 4 až 6 zákona č. 140/1996 Sb. Lze tedy konstatovat, že nahlížení do databáze EZO, jakožto archiválie, je možné pro kohokoliv na základě § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb., přičemž není třeba informovat subjekty údajů (žijící fyzické osoby). Správní orgán si je v této souvislosti vědom toho, že v případě elektronické podoby databáze EZO lze spekulovat vzhledem k datu ukončení jejího zpracování (přepisování), zda se jedná o archiválii vzniklou před 1. lednem 1990 (to musí posoudit příslušný archiv), současně ovšem nelze přehlédnout, že elektronická podoba je pouze elektronickým zpracováním původní manuální kartotéky (890 000 abecedně řazených karet), která nepochybně vznikla před 1. lednem 1990. Uvedená skutečnost tedy není pro toto správní řízení významná.

Na základě shora uvedeného lze dospět k závěru, že osobní údaje uvedené v databázi EZO lze považovat za zveřejněné osobní údaje ve smyslu § 4 písm. l) zákona č. 101/2000 Sb.; výčet způsobů zveřejnění v definici je zjevně demonstrativní, tedy neuzavřený, a skutečnost, že osobní údaje jsou veřejně dostupné komukoliv na jeho žádost je analogická zveřejnění osobních údajů jako součásti veřejného seznamu. Pro úplnost lze dodat, že v případě, kdy jsou osobní údaje zpřístupňovány žadateli podle § 37 odst. 2 a 3 zákona č. 499/2004 Sb., tedy na základě jeho souhlasu, nejedná se již o oprávněně zveřejněné osobní údaje, a další použití těchto osobních údajů podléhá souhlasu subjektu údajů (s výjimkou literární a zpravodajské licence).

Správní orgán dále posuzoval vlastní obsah databáze EZO. Ta je podle dostupných informací a stavu poznání tvořena jednak spolupracovníky Státní bezpečnosti, tak dalšími zájmovými osobami Státní bezpečnosti, tedy např. osobami, k nimž byly vedeny svazky kontrarozvědného zpracování či vyšetřovací spisy, osobami prověřovanými pro styk se stáním tajemstvím, osobami, které se nacházejí v objektových svazcích (tj. svazcích o konkrétní instituci nebo seskupení osob). Ke

všem těmto osobám databáze EZO odkazuje na konkrétní číslo svazku, který se jich týkal.

V případě spolupracovníků Státní bezpečnosti je nepochybné, že se jedná o již zveřejněné osobní údaje, a to ABS v souladu s § 7 zákona č. 140/1996 Sb., na webových stránkách ABS. V případě všech osob lze poté konstatovat, že i bez databáze EZO je veřejně dostupnou informací (na základě žádosti), zda je ke konkrétní osobě evidován svazek s osobními údaji a dokonce ho lze případně zpřístupnit (§ 5 zákona č. 140/1996 Sb.). Ačkoliv nelze jednoznačně tvrdit, že tento postup bude možný u všech osob evidovaných v databázi EZO, nelze dostupnými prostředky zjistit, u kterých ze žijících fyzických osob tento postup možný není, už s ohledem na odpověď ABS na žádost o součinnost, neboť ABS dle svého vyjádření postupuje podle zákona č. 499/2004 Sb. namísto podle zákona č. 140/1996 Sb.

Na základě shora uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že informace, které Stanislav Penc zveřejnil na stránkách www.svazky.cz jako součást databáze EZO byly oprávněně zveřejněné osobní údaje ve smyslu § 4 písm. l) zákona č. 101/2000 Sb. Správní orgán se tedy dále zabýval otázkou, zda zpracování těchto osobních údajů Stanislavem Pencem nebylo v rozporu s právem na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů ve smyslu § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., věty druhé. V tomto případě dospěl správní orgán k závěru, že nikoliv. Zatímco v případě jiných veřejných databází může být použití osobních údajů zásahem do soukromí (např. katastr nemovitostí má v zákoně vymezeno, k čemu slouží údaje v něm vedené, a jejich použití k jinému účelu by mohlo být zásahem do soukromí) v případě archivů a archivních informací lze konstatovat, že tyto slouží k poznání vlastní minulosti, k lepší orientaci v ní atd. Pokud jsou tedy osobní údaje z archiválií použity v souladu s tímto účelem (čemuž dle názoru správního orgánu obsah stránek www.svazky.cz odpovídá), nejedná se o zásah do soukromí; naopak použití takto veřejně dostupných osobních údajů k jinému účelu (např. komerčnímu) by již v rozporu s právem na ochranu soukromého života bylo. Správní orgán dále přihlédl k rozsahu zveřejněných informací, které se týkají toliko identifikace osoby a čísla příslušného spisu nebo svazku (případně archivujícího útvar a problematiky). Informace soukromého charakteru vedené v příslušných svazcích o této osobě jsou poté chráněny § 10a zákona č. 140/1996 Sb.

Správní orgán proto dospěl k závěru, že Stanislav Penc svým jednáním neporušil povinnost stanovenou v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., a nespáchal proto přestupek podle § 44 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

Pokud se jedná o povinnost podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost správce před zpracováním osobních údajů oznámit Úřadu skutečnost, že hodlá osobní údaje zpracovávat, dospěl správní orgán k závěru, že odpovědnost za toto jednání zanikla. Podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. nelze přestupek projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok. V daném případě se registrační povinnost podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb. vztahuje na okamžik před zahájením zpracování osobních údajů, tj. nejpozději do okamžiku zahájení musí být oznámení učiněno. Od tohoto okamžiku také začíná běžet promlčecí lhůta, neboť se v dané věci nejedná o tzv. trvalý přestupek (na rozdíl od porušení povinnosti podle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., kde je přestupek páchan po celou dobu, po kterou dochází ke zpracování osobních údajů a promlčecí lhůta začíná běžet buď

ukončením zpracování, nebo oznámení o zahájení řízení o přestupku). Stanislav Penc zveřejňuje databázi EZO na svých stránkách www.svazky.cz od července 2009, tedy v červenci 2010 uplynula lhůta, ve které bylo možné rozhodnout o tom, zda tím, že Stanislav Penc nepodal oznámení o zpracování osobních údajů porušil povinnost podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb. a spáchal přestupek podle § 44 odst. 2 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb. nebo nikoliv.

S ohledem na výše uvedené bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: V souladu s § 152 odst. 1 správního řádu a § 76 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb. lze u odboru správních činností proti **výroku I. tohoto rozhodnutí** podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Rozhodnutí je doručeno dnem převzetí stejnopisu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je dnem doručení okamžik přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději ale desátý den ode dne dodání rozhodnutí do datové schránky.

Proti **výroku II. tohoto rozhodnutí** není rozklad v souladu s § 76 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb. přípustný.

Praha, 31. ledna 2011

otisk
úředního
razítka

Daniel Pospíšil v. r.
ředitel odboru správních činností

Za správnost vyhotovení:
Klára Truhlářová